

BU HAFTA:

- **Temsilciler Meclisinden Kurtarma Planına Red**
- **ABD Başkanlık Yarışında Kritik Anlar: Başkan Adayları Tartışması**

Temsilciler Meclisinden Kurtarma Planına Red

Geçtiğimiz hafta Amerika'nın gündemi finansal krize kilitlendi. Başkan Bush finansal krizin tüm Amerikan ekonomisini çöküşe sürüklemekten önlenbilmesi için Kongre'nin 700 milyar dolarlık kurtarma paketini onaylamasını istedi. Yönetimce yapılan tüm açıklamalara ve planın ekonomiyi kurtarmak için son çare olduğuna dair toplumun değişik kesimlerince yapılan uyarılara rağmen, plan, ihtiyacı olan toplumsal ve politik desteğe sahip olamadı. Pek çok kongre üyesi planın maliyeti ve yöntemine dair şüphelerini dile getirdiler. Senato üyeleri planı destekleme konusunda bir uzlaşmaya varmış görünürken Temsilciler Meclisi, özellikle Cumhuriyetçi kanat, plana dair eleştirel tutumunu bütün hafta boyunca sürdürdü. Hafta sonuna doğru Senato ve Temsilciler Meclisindeki Demokratlar planda yapılmasını istedikleri değişiklikler konusunda bir uzlaşmaya vardılar. Demokratların değişiklik listesinde kurtarma planının her aşamasında denetleyecek bir kurul oluşturulması, vergi mükelleflerinin şirketlerin gelecekteki karlarından pay almaları koşulu ve iflas hakimlerine genişletilmiş yetkilerin tanınması gibi şartlar yer alıyordu.

Müzakerelerle geçen bir haftanın ardından, bu haftasonu, ABD yönetiminin mali sistemde istikrarı sağlamak için hazırladığı 700 milyar dolarlık kurtarma planı yasa tasarısı konusunda önemli gelişme kaydedildi. Pazar günü yapılan açıklamayla bir metin üzerinde uzlaşmaya varıldığı bildirildi. Yeni varılan anlaşmaya göre 700 milyar dolarlık yardımın dağılımı şu şekilde olacak: ilk etapta verilen 250 milyar doları Başkanın onayıyla alınacak 100 milyar dolar izleyecek. Hazine istediği zaman geri kalan 350 milyar doları talep edebilecek. Yeni anlaşma

metninde Demokratların talep ettiği iflas hakimlerine yetki arttırımı maddesi reddedilirken Temsilciler Meclisindeki Cumhuriyetçilerin teklif ettiği zor durumdaki finansal kurumlara hükümet güvencesi vererek vergi mükellefleri üzerindeki baskıyı azaltan önerge kabul edildi. Plandaki en tartışmalı noktalardan biri vergi mükelleflerinin kaybının nasıl ödeneceği konusuydu. Demokratlar senet işlemlerinin ücrete tabi tutulmasını önerirken, yönetim bu kararı yeni başkana bırakmaya karar verdi.

ABD yönetiminin yoğun çabalarla ve zorlu müzakereler sonucu oluşturduğu yasa tasarısı piyasaları sakinleştirmeye yetmedi. Borsa haftayı % 3 oranında düşüşle açtı. Pazartesi saat 12'de Temsilciler Meclisinin oyuna sunulan yasa tasarısı 228'e 205 oyla reddedildi. Bu haber zaten çalkalanmakta olan piyasaların 777.68 (% 6.98) puan değer kaybetmesine neden oldu. Temsilciler Meclisi liderleri oylama sürecini kararlaştırılardan 40 dakika fazla uzatarak hayır oylarını evete çevirmeyi ümidettiye de oylama planın reddiyle sonuçlandı. Plana red oyu veren Cumhuriyetçilerden biri red kararının arkasında durduğunu, aksi yönde atılan bir adımın sosyalizme yeşil ışık yakmak olacağını söyledi. Cumhuriyetçi kanadın çoğunluğu planın partinin serbest piyasa ekonomisine bağlılığı ilkesiyle çatışmasından dolayı karşı çıktıklarını belirtti. Red oyu veren Demokrat kanat ise böylesine önemli bir kararın hükümetçe aceleyle getirilmeye çalışılmasından şikayet ettiler.

Aradaki oy farkının azlığı ve kararın piyasalarda yarattığı negatif etki göz önüne alındığında, planın gerekli değişikliklerin ardından bu hafta içerisinde yeniden Temsilciler Meclisinin oyuna sunulması bekleniyor. 700 milyar dolarlık kurtarma planının bugün onaylanması ve kısa sürede yürürlüğe girmesi durumunda dahi piyasaların kısa vadede sorunlardan kurtulamayacağına inanan kesimler kararın hafta sonuna ertelenmesi halinde ekonominin telafisi güç

hasarlara uğrayacağı beklentisi içindeler.

ABD Başkanlık Yarışında Kritik Anlar: Başkan Adayları Tartışması

26 Eylül Cuma akşamı tüm Amerika, televizyonlarda canlı olarak yayınlanan Başkan Adayları Tartışmasına kilitlendi. Başkan adaylarının seçime bir kaç hafta kala televizyonda canlı olarak tartışma yapması Amerikan seçim tarihinin yakın zamanlarında başlayan bir gelenek. Bu tartışmaların seçim sonuçları üzerinde oldukça etkili olduğu tarihi bir gerçek. ABD'yi son haftalarda iyice sarsan finansal kriz ve iki aday arasındaki oy farkının % 1 ila % 3 gibi birbirine oldukça yakın yüzdelerde seyretmesi ve Amerikalı seçmenin % 18'inin hala kime oy vereceği konusunda kararsız olması bu yılki Başkan Adayları Tartışmasını diğer yıllara oranla daha önemli kılıyor.

Farklı tarihlerde üç oturum olarak tasarlanan ve ikincisi 2 Ekim'de Başkan Yardımcısı adayları arasında olacak olan tartışmanın ilki Cuma günü yapıldı. İlk tartışmanın konusu dış politika ve ulusal güvenlik idi. Toplam 90 dakika süren tartışma sırasında adaylar tartışmayı yöneten Jim Lehrer'in sorularını yanıtladılar. Tartışmanın hemen ardından yapılan

anketlere göre Obama bağımsızlar arasında tartışmanın galibi seçildi. Anketlere katılanlar Obama'nın ekonomi ve dış politika sorularına verdiği cevapları tatmin edici bulurken McCain'in her sorunun ardından Obama'yı konuyu bilmemekle suçlayan tavrını agresif bulduklarını ve McCain'in stresli durumlarla başa çıkma konusunda Obama'nın gerisinde kaldığını ifade ettiler.

Obama tartışmadan bir gün sonra yaptığı konuşmada McCain'i tartışma sırasında bir kez olsun orta sınıfın ya da çalışan kesimin adını zikretmemekle suçlarken, McCain'in yardımcılarını Obama'yı Irak konusunda 'zafer' sözcüğünü kullanmamakla eleştirdiler. Her ne kadar tartışmanın iki aday arasındaki güç dengesini değiştirmede söylense de yapılan anketler tartışmanın Obama lehine sonuçlandığını gösteriyor.